

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»**

Проректор з навчальної роботи
Сергєєнко О.М.
01 вересня 2025р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Економічна теорія**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради» «Звукорежисура» «Спів» «Інструментальне виконавство(за видами)»
Статус дисципліни	За вибором здобувача вищої освіти

Київ – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Розробник: Франчук О.П. - кандидат економічних наук, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

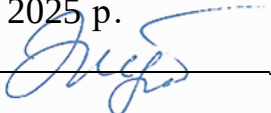
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
«Мистецтво співу»

Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри **Кочерга А.І.**

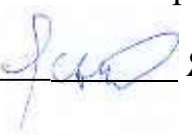
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
«Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедрою **Ж.Л. Карпенко-Боднарук**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
«Інструментальне виконавство» (за видами)

Протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 90	90	90
Кількість модулів – 1 Змістових модулів -4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 32 самостійної роботи здобувача – 58 Для заочної форми навчання 4-й семестр – 8 годин. Самостійної роботи здобувача – 82 години.	4-й	4-й
	Лекції:	
	30	6
	Семінарські:	
	2	2
Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Диференційований залік	Самостійна робота:	
	58	82

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчання є :

- пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій;
- розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем;
- характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідних економік;
- розкриття закономірностей суспільного відтворення економічного зростання та циклічних коливань в економіці;
- сучасні процеси глобалізації світогосподарських зв'язків та шляхи вирішення загально цивілізаційних проблем людства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

Предмет навчальної дисципліни – вивчає закономірності розвитку економічних систем; господарської діяльності людини; відносин, що

виникають в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ; відносин власності та ринку; використання людьми рідкісних та обмежених ресурсів з метою задоволення потреб; механізм розв'язання головних економічних проблем (що, як і для кого виробляти і здатність економічної системи до реформування). Предмет «Економічна теорія» в своїй структурі містить мікроекономіку (домогосподарство, підприємство (фірма), мезаекономіку (економіка окремих сфер та галузей народного господарства), макроекономіку (національна економіка) та мегаекономіку (економіка світу).

Після опанування навчальної дисципліни «Економічна теорія» здобувачі повинні:

ЗНАТИ:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні етапи розвитку економічної науки;
- структуру загальної економічної теорії;
- найбільш відомих економістів світу;
- економічні категорії: попит, пропозиція, ринок, конкуренція, особливості розвитку та становлення економічних відносин між людьми у процесі господарської діяльності;
- економічні закони, які управляють виробництвом, розподілом, обміном і споживанням життєвих благ і різних економічних системах;
- механізми дії і використання економічних законів на макро- і мікрорівнях для досягнення максимального соціально-економічного ефекту
- особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;
- умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

ВМІТИ:

- аналізувати фахову літературу;
- аналізувати взаємодію економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах;
- застосовувати діалектичні методи економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму;
- обґрунтовувати можливості застосування теоретичних моделей економічного розвитку в практичній діяльності;
- аналізувати проблеми, пов'язані з розвитком грошово-кредитних відносин, фінансової політики та державного регулювання в умовах ринкової

економіки;

- оцінювати вплив на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденції розвитку світової економіки.

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосовувати інноваційні підходи;

- аналізувати соціально-економічні проблеми суспільства;

- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;

- науково аналізувати соціально значущі проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя.

Завданнями навчальної дисципліни «Економічна теорія» є:

- набуття знань щодо суті економічних явищ та процесів;
- вивчення економічного змісту відносин власності, та становлення нових господарських форм;
- вивчення шляхів створення ефективної системи зайнятості населення,
- вирішення соціальних питань в ринковій економіці;
- набуття вмінь щодо тлумачення особливостей становлення та розвитку соціально-економічних процесів в умовах сучасної ринкової економіки України;
- набуття навичок прийняття практичних рішень щодо ефективного застосування набутих економічних знань.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1 Новітня історія України.

ОК 7 Філософські студії

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми "Музичне мистецтво естради, "Звукорежисура", "Спів", "Інструментальне виконавство(за видами) вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.	ПРН 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Економічна теорія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.	ПРН 16

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Економічна теорія» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК – спеціальні)

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація K1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності K2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність AB1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах AB2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб AB3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність					ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
загальні (ЗК)						
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	K1	AB3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та	Зн1, Зн2	Ум1	K1, K2	AB1, AB2, AB3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16

	розуміння професійної діяльності.					
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
ЗК 16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку,	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16

	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.					
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
спеціальні (СК)						
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16

СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16
СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПН 6, ПРН 15, ПРН 16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- семінарські заняття;
- стандартизовані тести;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік).

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1					
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	Всього
T.	T	У.О	С.Р.	Семінар	
5	5	5	5	5	25
Змістовний модуль 2					
T.6	T.7	T.8	T.9-10	T.11	Всього
T.	T	У.О	T	С.р	
5	5	5	5	5	25

Змістовний модуль 3			
T.12	T.13	T.14-15	Всього
T	У. О.	T	
5	5	5	15

Змістовний модуль 4				
T.16	T.17	МК	Залік	Всього
T	У. О.	T		
5	5	5	20	100

T1, T2 ... T7 – теми занять,

T (тест)

УО (усне опитування)

С.р. (самостійна робота)

Мод. контроль (модульний контроль)

Диференційований залік-1

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів(сумарна)
Самостійна робота	3	15
Семінарське заняття	1	5
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	8	40
Усне опитування	3	15
Модульна контрольна робота	1	5
Диференційований залік	1	20
Всього		100

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань здобувачів

Підсумковий модульний (семестровий) контроль у вигляді диференційованого заліку (20 балів) проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни. Протягом вивчення

модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни.

Критерії семестрового оцінювання знань здобувачів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
		Теоретична підготовка
		Здобувач
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань
Достатній	89-74	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці
Задовільний	73-60	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу
Незадовільний	59-35	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки
Неприйнятний	34-1	здобувач не володіє навчальним матеріалом

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Зародження й основні етапи розвитку економічної теорії як науки.

Предмет економічної теорії та еволюція у його визначенні різними школами.

Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація.

Економічні категорії, закони та принципи. Пізнання і використання економічних законів. Функції економічної теорії.

Економічна теорія як теоретико-методологічна база інших економічних наук.

Тема 2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси

Сутність та структура економічних потреб суспільства.

Економічний закон зростання потреб.

Економічні інтереси, їхня класифікація та взаємодія. Мотиви та стимули ефективного господарювання.

Тема 3. Економічна система суспільства. Відносини власності

Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації суспільного розвитку.

Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи. Типи економічних систем.

Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі.

Місце і роль людини в економічній системі.

Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їхня еволюція

Сутність і структура суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво.

Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне.

Економічні та неекономічні блага. Товар і його властивості.

Альтернативні теорії вартості.

Закон вартості, його сутність та функції.

Тема 5. Теорія грошей і грошового обігу Теоретичні

концепції виникнення і сутності грошей. Функції грошей та їхня еволюція.

Грошовий обіг і його закони.

Грошова система, її структурні елементи й основні типи.

Валютні курси. Конвертованість грошей.
Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 6. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура
Ринкове господарство як невід’ємна складова товарного виробництва.
Риси, структура та функції ринку.
Основні суб’єкти ринкової економіки. Держава як суб’єкт ринкового господарства.
Інфраструктура ринку.

Тема 7. Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги
Сутність попиту і фактори, що його визначають.
Пропозиція: зміст і фактори, що на неї впливають.
Еластичність попиту і пропозиції.
Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.

Тема 8. Конкуренція і монополія у ринковій економіці
Конкуренція, її суть і економічні основи. Закон конкуренції. Види економічної конкуренції.
Методи конкурентної боротьби.
Монополія: причини виникнення, суть та основні форми.
Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство.

Тема 9. Підприємництво у ринковій економіці
Зміст, основні принципи та ознаки підприємництва.
Теорії та моделі підприємництва.
Організаційно-правові форми підприємництва.
Класифікація підприємств за розміром. Малий бізнес. Нові види підприємницької діяльності.

Тема 10. Капітал. Витрати виробництва і прибуток
Капітал як економічна категорія товарного виробництва.
Структура авансованого капіталу. Витрати виробництва, їхня сутність та класифікація.
Прибуток на капітал і фактори, що його визначають. Економічна роль прибутку.
Кругообіг і оборот промислового капіталу.
Амортизація і відтворення основного капіталу.

Тема 11. Доходи, їхні джерела й розподіл

Сутність, види та джерела формування доходів. Номінальні і реальні доходи. Функціональний розподіл доходів: марксистська та маржиналістська концепції.

Попит на ресурси та чинники, що його визначають, в теорії граничної продуктивності.

Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата як явище ринку.

Економічна рента і трансфертний дохід у складі заробітної плати. Форми і системи заробітної плати.

Вплив держави та профспілок на функціонування ринку праці.

Персональний розподіл доходів. Сімейні доходи, їх рівень, джерела і структура.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Тема 12. Національне виробництво і відтворення

Зміст, види та пропорції національного (суспільного) відтворення. Теоретичні моделі суспільного відтворення.

Система національного рахівництва: необхідність виникнення, зміст, цілі.

Концепції та принципи побудови системи національних рахунків.

Основні макроекономічні показники СНР.

Тема 13. Макроекономічна нестабільність і економічне зростання

Циклічність економічного розвитку як прояв макроекономічної нестабільності. Теорії циклічних коливань.

Класифікація економічних циклів за тривалістю та їх характеристика.

Середні цикли та їх фази.

Нециклічні коливання економіки.

Безробіття, його зміст, причини, види, форми.

Рівень безробіття. Наслідки впливу безробіття на економіку. Економічне зростання: зміст, типи, чинники.

Концепції та найпростіші моделі економічного зростання.

Тема 14. Фінансово-кредитна система.

Необхідність, зміст, структура та функції фінансів.

Фінансова система. Державний бюджет.

Бюджетний дефіцит і державний борг.

Теорія оподаткування.

Необхідність, зміст і принципи функціонування кредиту.

Форми і функції кредиту.

Кредитна система та її структура.

Тема 15. Урядове регулювання національної економіки. Теоретичні

аспекти ринкової трансформації економіки України

Об'єктивна необхідність, зміст та моделі урядового регулювання економіки.
Цілі, засоби та методи урядового впливу на економіку.

Основні напрями та межі урядового впливу на економіку.

Об'єктивні передумови та напрями ринкової трансформації економіки України.

Трансформація відносин власності та формування конкурентного середовища як стратегічний пріоритет ринкових перетворень.

Розбудова інноваційної моделі розвитку національної економіки.

Трансформація грошово-кредитної та фінансової систем України.

Проблеми та перспективи інтеграції вітчизняної економіки до глобального економічного середовища.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 16. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок.

Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства.

Форми міжнародних економічних відносин (МЕВ). Концепції трансформації.

Всесвітній ринок товарів та послуг.

Торговельний і платіжний баланси країни.

Зміст і структура світової валютної системи.

Сутність, причини, форми і тенденції розвитку міграції робочої сили.

Тема 17. Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства

Глобалізація як закономірний процес світогосподарського розвитку. Сутність, ознаки та рівні глобалізації економіки.

Суперечності глобалізації та її моделі.

Взаємопов'язаність і передумови вирішення глобальних проблем.

6.2. Структура навчальної дисципліни

ТЕМА		Кількість годин		
		Денна форма	Заочна форма	
		У тому числі	Всього	У тому числі

		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.	Самос. робота		Лекції	семінари	Практичні	Індивід.	Самос. робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА												
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	4	2				2	5					5
Тема 2. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	4	2				2	4					4
Тема 3. Економічна система суспільства. Відносини власності	6	2				4	7	1				6
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва та їхня еволюція	6	2				4	4					4
Тема 5. Теорія грошей і грошового обігу	6		2			4	7		2			6
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ												
Тема 6. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура	4	2				2	7					6
Тема 7. Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги	6	2				4	5	1				4
Тема 8. Конкуренція і монополія у ринковій економіці	6	2				4	6					6
Тема 9. Підприємництво у ринковій економіці	6	2				4	7					6
Тема 10. Капітал. Витрати виробництва і прибуток	6	2				4	7	1				6
Тема 11. Доходи, їхні джерела й розподіл	6	2				4						4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ												
Тема 12. Національне виробництво і відтворення	4	2				2	4					4

Тема 13. Макроекономічна нестабільність і економічне зростання	6	2				4	4					4
Тема 14. Фінансово-кредитна система.	6	2				4	5	1				6
Тема 15. Урядове регулювання національної економіки. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України	4	1				2	4					4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА												
Тема 16. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок.	6	1				4	5	1				4
Тема 17. Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства	4	2				2	5	1				4
Диференційований залік/Іспит												
Всього	90	30	2			58	90	6	2			82

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія грошей і грошового обігу	2
	Разом	2

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

денна форма

1.2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і метод економічної теорії	2
2	Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	2
3	Економічна система суспільства. Відносини власності	4
4	Форми організації суспільного виробництва. Та їхня еволюція	4
5	Теорія грошей і грошового обігу	4
6	Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура	2

7	Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги	4
8	Конкуренція і монополія у ринковій економіці	4
9	Підприємництво у ринковій економіці	4
10	Капітал. Витрати виробництва і прибуток	4
11	Доходи їхні джерела та розподіл	4
12	Національне виробництво і відтворення	2
13	Макроекономічна нестабільність і економічне зростання	4
14	Фінансово-кредитна система	4
15	Урядове регулювання національної економіки. Теоретичні аспекти трансформації економіки України	2
16	Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок	4
17	Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства	4
	Разом	58

САМОСТІЙНА РОБОТА

заочна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і метод економічної теорії	4
2	Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси	4
3	Економічна система суспільства. Відносини власності	6
4	Форми організації суспільного виробництва. Та їхня еволюція	4
5	Теорія грошей і грошового обігу	6
6	Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура	6
7	Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги	4
8	Конкуренція і монополія у ринковій економіці	6
9	Підприємництво у ринковій економіці	6
10	Капітал. Витрати виробництва і прибуток	6
11	Доходи їхні джерела та розподіл	4
12	Національне виробництво і відтворення	4
13	Макроекономічна нестабільність і економічне зростання	4
14	Фінансово-кредитна система	4
15	Урядове регулювання національної економіки. Теоретичні аспекти трансформації економіки України	4
16	Інтернаціоналізація господарського життя і світовий	4

	ринок	
17	Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства	6
	Разом	82

8. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять.
2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.
3. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

8.1 Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять

Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної

проблеми і шляхів її ефективного розв’язання, а також це самостійна творча робота для кожного здобувача. При організації та проведенні семінарських занять, викладачам слід враховувати наступні моменти: науковість та доступність викладу матеріалу, єдність форми та змісту, дотримання єдиної системи знань, умінь та навичок, формування професійної культури та культури спілкування.

Основною метою семінарського заняття є поширення та поглиблення теоретичних положень теми та вміння практичного використання знань.

Готуючись до семінарського заняття здобувач повинен:

- ознайомитись зі змістом плану семінару та переглянути конспект прослуханої лекції з даної теми;

- ознайомитись з рекомендованою літературою та прочитати відповідний розділ підручника або навчального посібника, опрацювати додаткову рекомендовану літературу. Робота з науковою книгою вимагає свідомого засвоєння прочитаного, а не механічного заучування. Для цього необхідно усвідомити зміст різних понять, спеціальних термінів, положень, що в свою чергу забезпечує термінологічну обізнаність здобувача та вироблення навичок логічного мислення;

- здійснити критичний аналіз викладеного матеріалу в опрацьованих джерелах з даної проблеми;

- скласти конспект опрацьованого матеріалу, де зазначити власну точку зору з даної проблеми;

- здійснити самоконтроль через відповідні питання з даної теми;

- скласти план відповіді на кожне питання плану заняття.

Виступаючи на семінарському занятті здобувач повинен:

- уникати технічного переказу матеріалу лекції або рекомендованої літератури;

- відповідаючи на питання, розглядати певні положення у розвитку, здійснювати порівняння різних підходів, концепцій в

опрацьованій літературі;

- показати практичну значущість цих положень.

При оцінюванні знань здобувача береться до уваги його активність, творчий неформальний підхід, навички публічного виступу, вміння ведення інформаційного пошуку, вміння аналізувати матеріал.

Тема 1. Теорія грошей і грошового обігу

Орієнтовний план:

1. Гроші: необхідність та концепції походження.
(ознаки грошей, концепції походження грошей, роль держави в механізмі форм грошей, суттєві риси специфічного товару – гроші).
2. Специфічний характер вартості грошей.
(гроші як товар, економічна корисність грошей, купівельна спроможність грошей, взаємозв'язок грошей і часу).
3. Розвиток форм вартості.
(передумови становлення грошових відносин, переваги грошового обміну над бартером, електронні гроші, банківські картки)
4. Функції грошей.
5. Якісні властивості грошей.
6. Роль грошей у сучасній ринковій економіці.

8.2 Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи здобувачів у форматі дисципліни *«Економічна теорія»* визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення здобувачом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності здобувача до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни *«Економічна теорія»*, пропонуються до використання наступні форми:

- Опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною економічною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- складання схем, таблиць, графіків, кросвордів;
- опрацювання теоретичних основ лекційного

матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;

- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань), що передбачені для самостійного опрацювання з метою реферування, складання конспекту тощо;
- виконання творчих завдань, які передбачають тестові завдання та їх оформлення;
- складання словника «100 базових понять»;
- упорядкування інформації про відомих економістів та економічні школи;
- використання кейс-методів (ситуаційні завдання);
- підготовка інформацій;
- виконання письмових контрольних робіт;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- підготовка доповідей на студентських наукових конференціях та студентських олімпіадах.

При організації самостійної роботи здобувача на засіданнях предметно- циклової комісії передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність здобувачів денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної дисципліни здобувачам заочної форми навчання.

8.3. Методичні рекомендації до організації модульного контролю

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувачів на визначених його етапах. Розроблювані викладачем переліки питань і завдань до модульного контролю (залік - модульної контрольної роботи) мають охоплювати весь програмовий зміст окремого змістового модуля, в тому числі розділи курсу і питання винесені на самостійне опрацювання.

Переліки питань та завдань до модульного контролю у формі заліку разом з критеріями оцінювання результатів проходження цих контролів надаються здобувачам на початку семестру в якому вивчається навчальна дисципліна.

Орієнтовні питання до заліку:

1. Поняття економіки. Спосіб виробництва.
2. Предмет курсу «Економічна теорія». Відмінність «Економікс» від «Політекономії».
3. Мікро- і Макроекономічний аналіз.
4. Мета та функції економічної теорії. Економічна теорія та економічна політика.

5. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємозв'язок.
6. НТП та НТР та їх наслідки.
7. Результативні показники суспільного виробництва.
8. Економічна та соціальна ефективність суспільного виробництва.
9. Поняття власності. Суб'єкти та об'єкти власності.
10. Сучасні форми власності. Еволюція відносин власності на Україні.
11. Форми суспільного господарства: натуральне і товарне виробництво.
12. Товарне виробництво: ознаки, умови існування, історичні види.
13. Товар і його властивості.
14. Величина вартості товару, фактори, що на неї впливають.
15. Закон вартості та його роль в товарному виробництві.
16. Виникнення, суть та функції грошей.
17. Закони грошового обігу. Суть та наслідки інфляції.
18. Ринок: суть функції та основні риси.
19. Атрибути та механізм функціонування ринку.
20. Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.
21. Монополія: суть, причини виникнення та вплив на економічні процеси.
22. Види ринків: ринок товарів, ринок капіталів, ринок праці.
23. Ключові проблеми формування ринку в Україні.
24. Поняття підприємництва його умови та принципи.
25. Функції підприємництва його форми та розвиток на Україні.
26. Види підприємницької діяльності: виробнича, комерційна, кредитна.
27. Малі підприємства, їх роль, переваги та недоліки.
28. Акціонерні товариства, їх організація та розподіл прибутку.
29. Акції їх види та курс.
30. Суть та види підприємств. Державне підприємство.
31. Структура фондів підприємства. Основні та оборотні фонди їх відтворення.
32. Кругообіг фондів. Поняття обороту фондів.
33. Суть та принципи госпрозрахунку.
34. Витрати виробництва. Собівартість, їх види та структура.
35. Валовий дохід і прибуток підприємства.
36. Маркетинг, його суть та принципи.
37. Менеджмент: поняття, принципи, функції.
38. Суть відтворення. Просте і розширене відтворення.
39. Екстенсивний та інтенсивний типи відтворення. Фактори економічного росту.
40. Нагромадження і споживання.
41. Структурна політика. Необхідність структурної перебудови економіки.
42. Економічний цикл та його фази. Особливості сучасного циклу.
43. Відтворення трудових ресурсів. Безробіття: суть, причини і форми.
44. Види, форми і системи заробітної плати.
45. Номінальна і реальна заробітна плата.

46. Фінанси їх суть та функції.
47. Держбюджет: структура доходів і витрат, проблеми їх збалансування.
48. Кредит: суть, причини, функції.
49. Банківська система України. Державний національний банк.
50. Історичні передумови та суть державного регулювання економіки.
51. Економічна роль держави. Форми і методи державного регулювання економіки.
52. Світове господарство: об'єктивні основи і структура. Міжнародний поділ праці.
53. Вивіз капіталу: суть, форми, напрямки.
54. Зовнішньоекономічна політика України. Інтеграція її економіки у світове господарство.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- вербальні (лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій);
- наочні (демонстрація);
- практичні (різні види вправ та завдань);
- інтерактивні методи навчання: (мозковий штурм);
- ситуаційний метод.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти, Zoom – сервісу для проведення відеоконференцій та онлайн-лекцій, **Google Classroom** - вебсервіс, для спрощення створення, поширення і класифікації завдань безпаперовим шляхом, метою сервісу є - прискорити процес поширення файлів між педагогами та здобувачами освіти, блог - ol99.home.blog як середовище спілкування зі здобувачами

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базилук А., Дерій Ж., Концева В., Хоменко І. Економічна теорія. Практикум. Київ:ЦНЛ. 2019. 312 с. 2.
2. Горlach М.І. Економічна теорія. Київ:ЦНЛ. 2019. 532 с. 3.
3. Економічна теорія: методичні рекомендації до практичних робіт для здобувачів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / уклад. І. В. Пивавар, І. Ф. Лісна, Н. І. Шифріна. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 42 с.

4. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
5. Економічна теорія: Підручник. / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
6. Економічна теорія: Підручник. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. – К.: Вища шк., 2007. -503 с.
7. Економічна теорія: Підручник. Мочерний С.В., Довбенко М.В. – Київ: Видавництво центр «Академія», 2004 - 856 с.
8. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2003. -581с.
9. Економічна теорія: Політична економія: підручник / за заг. ред. С. І. Юрія. Київ: Кондор, 2018. 604 с
10. Ж. Б. Яворська. Електронний навчальний посібник до вивчення курсу навчальної дисципліни «Основи економічної теорії». Львів. 2023. 119 с.
11. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
12. Круш П.В. Основи економічної теорії. Підручник. Затв. МОН України та ін. тв. обкл. 2023. с. 448.
13. Марченко О. С. Економічна теорія: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с. 9
14. Нечипорук Л. В. Фінансова система: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 117с.
15. Основи економічної теорії: Навч. посіб. Чепінога В.Г. – К.: Юрінком Інтер, 2003. - 456 с.
16. Основи економічної теорії: Підручник. Мамалуй О.О. – К.: Юрінком Інтер, 2003. - 478 с.
17. Основи економічної теорії: Підручник. Ніколенко Ю.В. – Київ: ЦУЛ, 2003.- 540 с.
18. Перехідна економіка: підручник / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Ліанова та ін.; за ред. В. М. Гейця. К.: Вища школа, 2018. 590 с
19. Семененко В. Економічна теорія. Підручник. Київ: ЦНЛ. 2019. 360 с.

Допоміжна

1. Алексєєв І.В., Колісник М.К. Гроші та кредит: Навч. посіб. – К.: Знання, 2009. – 253 с.
2. Генеза ринкової економіки (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, 27

- маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність) Укладачі: В.С. Іфтемічук, В.А. Григор'єв / За наук. ред. Г.Ш. Башнянина. – К.: «Магнолія плюс». 2004 -688 с.
3. Головніна О.Г. Основи соціальної економіки: підручник/ О.Г. Головніна. – 2-е вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури. 2013. – 648 с.
 4. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс – К.: Оріяни, 2004. -560 с.
 5. Економічна теорія: Підручник. / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.:Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
 6. Економічна теорія: Підручник. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. – К.:Вища шк., 2007. -503 с.
 7. економічна теорія: Підручник. Мочерний С.В., Довбенко М.В. – Київ.:Видавництво центр «Академія», 2004 - 856 с.
 8. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2003. -581с.
 9. Задорожнюк Н.О., Донець А.С.Щелкунова А.В. Дослідження та розвинення економічної сутності терміну «інновація». // Економічний форум – 2015- №1- с.8 -12.
 - 10.Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підруч. (для студ. вищ. навч. закл.) – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
 - 11.Макарова І.С., Андрейшина Н.А. Шляхи зниження державного боргу в умовах розвитку інформаційного суспільства. // Економіка та держава. – 2016 - № 3 – с.13-15.
 - 12.Основи економічної теорії: Навч. посіб.Чепінога В.Г. – К.: Юрінком Інтер, 2003. - 456 с.
 - 13.Основи економічної теорії: Підручник. Мамалуй О.О. – К.: Юрінком Інтер, 2003. - 478 с.
 - 14.Основи економічної теорії: Підручник. Ніколенко Ю.В. – Київ: ЦУЛ, 2003.- 540 с.
 - 15.Святненко В. Маркетингові технології як засіб ефективного розвитку вітчизняних підприємств. – Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ :Київський університет, 1958. – ISSN 1728-2667 /вип.8 (161) – 2014. – с.44-49.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/> Офіційний сайт Державної служби статистики України
2. <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> Офіційний сайт Міністерства економіки України
3. <https://www.kmu.gov.ua/> Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <https://mof.gov.ua/uk> Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
5. <https://www.treasury.gov.ua/ua> Офіційний сайт Державного казначейства України

6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> Цивільний кодекс України
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> Господарський кодекс України
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> Закон України «Про підприємництво»
9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text> Закон України "Про Державний бюджет України на 2020 рік"
11. <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/200936.html> Закон України "Про Державний бюджет України на 2021 рік"